

A tudás háromszögében Interjú Dr. Sallai Gyulával, a HTE elnökével

MAGYAR ATTILA

mattbt@monornet.hu

Idén 60 éves a HTE, s ha jól tudom, ezzel a szép jubileummal szinte egyidőben az Ön egyesületi tagsága is jubilál...

Valóban, köztudott, hogy az 1949-ben Híradástechnikai, Finommechanikai és Optikai Tudományos Egyesület néven alakult, de egy év múlva már Híradástechnikai Egyesület néven tovább élő jogutód szervezet ebben az évben ünnepli hat évtizedes fennállását. Én 1968-ban végeztem a Műegyetemen és annak, hogy egyből az Egyesület tagja is lettem, igazából az volt az apropója, hogy a diplomaterv-pályázatra csak úgy lehetett benevezni, ha valaki a tudományos egyesületben is tagságot vállal. A belépésemet követően megnyertem a pályázatot, így rögtön megvolt az első szakmai kötődésem is az Egyesülethez, ezért nehezen is tudnám elfelejteni, hogy bizony tavaly volt negyvenedik éve, hogy a HTE tagja vagyok.

Azóta nagyot változott a világ, de gondolom a HTE is...

Rengeteget. Már a 70-es, 80-as években is igyekeztem szerepet vállalni az Egyesületben, ami leginkább szakmai előadásokon és vitafórumokon való részvételt jelentett. Akkoriban még az Egyesületben is a híradástechnikai ipar volt a meghatározó, aztán lassan, a 90-es évek elejére a súlypont áthelyeződött a mind erősebben szolgáltatás-orientált világba, ami természetesen sem előbb, sem később nem zárta ki a többi területet, de máig a szolgáltatói oldal maradt a meghatározó.

Mennyire esett egybe a szolgáltatói oldal erősödése az informatika térnyerésével?

A 90-es évek közepétől nemcsak távközlésről kellett beszélni, hanem a távközlésnek és az informatikának

mind jobban összefonódó együtteséről. Ennek felerősödése az ezredforduló közeledtével markáns és meghatározó változást eredményezett az Egyesületben, olyannyira, hogy a nevét is megváltoztatta: 1998-tól az addigi Híradástechnikai Tudományos Egyesületből Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület lett. A névváltozás is jól mutatja a súlyponteltolódást – ez a konvergencia vált a működésünk fő meghatározójává, jelenleg is alapot és jövőt adva a HTE profiljának. Ennek kapcsán érdemes megemlíteni, hogy az angol elnevezésünkben már akkor fel „mértük” venni az ‘infokommunikáció’ kifejezést, mely valójában még jobban tükrözi ennek a két területnek az összefonódását.

Nagyon fontos itt elmondanom – mielőtt néhányan esetleg úgy érzik elfeledkeztem volna róluk –, hogy számomra a távközlés a műsorszórás is mindig magában foglalja. A konvergencia a távközlés és informatika mellett azonban a tágabb értelemben vett elektronikus médiát és tartalomszolgáltatást is mindinkább felfofoleli, melynek a szerepe is fokozatosan növekszik az Egyesület életében. Ez adja a stabilitásunkat, ettől magabiztosan „kihúzzhatjuk magunkat”, hiszen annak a hálózatos tudástársadalomnak, amelyet építeni kívánunk, a mi általunk képviselt szakterület adja a pillérét.

A hangsúly eltolódásával párhuzamosan a tagság összetétele is megváltozott?

Természetesen, hiszen kezdetben, az Egyesületben inkább a híradástechnikai vállalatok játszottak meghatározó szerepet – igaz, hogy abban az időben még az államigazgatásba is jobban beágyazódtunk –, aztán a távközlési szektor fokozatos változá-

sa a HTE összetételében is érezhetővé vált. Mára elmondhatjuk, hogy a tagságunk rendkívül vegyes és színes. Nem nevezném egyik területet sem dominánsnak, de a gyártók, szolgáltatók, kutatók, fejlesztők oldala, ezek kereskedelmi-marketing területei, tanácsadói körei és a szabályozók is képviselve vannak a mai HTE palettáján. Természetesen most is a hírközlési-távközlési kötődés a legéresebb, de az utóbbi időben a várakozásainknak megfelelően az infokommunikáció új irányainak szakemberei is megjelentek a tagság összetételében.

Mennyire elégedett az egyesületi tagok létszámával és a HTE aktivitásával?

Jelenlegi egyéni tagjaink száma 1340, akik mellett 65 jogi tagunk van. Tulajdonképpen ezt reális számnak tekintem, ugyanakkor hozzá kell tennem, hogy ez nem a névleges, hanem a fizető tagok száma. A HTE egyik legnagyobb értékének mindig is az Egyesület nyújtotta kapcsolatrendszer, illetve a kapcsolatteremtés személyes lehetőségének biztosítását tartották, ám az utóbbi években ezen túlmenően igyekszünk maximálisan kihasználni az Internet és az elektronikus levelezés adta lehetőségeket is.

Ebben a szakmai közösségben egy olyan kibontakozási, tevékenységi lehetőséget látok, aminek alapját az a tovább szélesedő távközlési-informatikai konvergencia adja, amely a technológiák közeledésével indult el, majd később a piacok és a termékek összefonódásával, a szabályozás integrálódásával és harmonizációjával mindinkább egységes szektor-jelleget ölt és szinte beláthatatlan szinergikus üzleti lehetőségeket teremt. Elégedettséget természetesen nem lehet egy cégvezetőhöz ha-

sonlóan mérni, bár nálunk is sok vállalatszerű működési elem van, hiszen ma már az Egyesület fenntartása és a folyóiratunk szponzorálása érdekében is sok olyan gazdasági, üzleti, pályázati tevékenységet kell végezni, ami korábban még elképzelhetetlennek tűnt. Boldogulásunk aktív tagjainkat és agilis titkárságunkat dicséri.

A HTE tevékenységének meghatározó elemévé vált a nagy, lehetőség szerint nemzetközi konferenciák szervezése, amelyek a gazdasági megfontolásokon túlmenően a szakmai presztízs emelését is elősegítik. Nagyon fontos kiemelni, hogy az utóbbi években mindig volt egy-egy nagy nemzetközi rendezvényünk: 2006-ban a WTC, 2007-ben a Mobil Summit, tavaly a Networks, idén pedig a WCNC. Az, hogy ezeket sikerült Magyarországra hoznunk, egyben szakmai elismerését és sikerét is jelentik az Egyesületnek.

Beszélhetünk-e az Egyesület tekintetében „saját hangról”?

Az infokommunikáció, amit mi művelünk, egyre fontosabb a társadalmi előrehaladásban. Persze elégedettek soha sem lehetünk, mégis komoly megnyilvánulásai vannak annak, hogy igenis kíváncsiak a véleményünkre, mely legutóbb például a szélessávú hálózati infrastruktúra megoldására vonatkozó tanulmányunkban jelent meg nagyon határozottan.

Ennek kapcsán azt a sajátosságunkat emelném ki, hogy az Egyesület szakmailag semleges álláspontot követ régóta, és ezt a megközelítést a jövőben is meg kívánja tartani. Azt, hogy olyan szervezet vagyunk, amely nem az egyik vagy a másik szolgáltatói, vállalati vagy gyártói kör érdekeit kívánja képviselni, hanem olyan álláspontot, amelyikben leginkább a dolgok szakmaisága kerül kifejezésre. Bármilyen témáról is legyen szó, a hitelesség a legfontosabb. Alapvető feladatunk nem az érdekérvényesítés, hanem az ismeretek magas szintű szakmai terjesztése. Adott esetben ez már önmagában okot ad a megkeresésünkre és súlyt ad a véleményünknek, bár kétségtelenül határokat is szab.

Világosan közvetítenünk kell a technológiai trendeket, a világ változásait, azt, hogy milyen irányba mennek a szakmai folyamatok és a lehető leggyorsabban fel kell hívnunk a figyelmet az új megoldásokra, jelenségekre, azokra az úttörő technológiákra, amelyek befolyásolni fogják a jövőnket. A HTE vezetésének ennek minél teljesebb megvalósítása érdekében határozott lépéseket kell tennie. Talán ez a legfőbb értékünk és egyben az odafigyelés alapja.

Fontos megemlíteni – amit pontosan ez a társadalmi szerep húz alá –, hogy ne csak műszaki-technikai oldalról nézzük ezeket a folyamatokat, hanem a gazdasági, társadalmi, szabályozási oldalról is. Az infokommunikáció társadalmi szerepének fokozódása óhatatlanul egy minél teljesebb megközelítést helyez előtérbe. Jó dolog, hogy ezt időben felismertük, de a mostaninál még többet is lehetne, kellene tenni érte. Az Egyesület küldetését a „tudás háromszögében” szoktam megfogalmazni. Szakterületünk remek lehetőséget nyújtott és nyújt

a jövőben is ahhoz, hogy a tudás teremtésének, átadásának és hasznosításának háromszögében, azaz a kutatás, az oktatás és az innováció hármas szerepkörében értékes társadalmi szerepet kapjunk és vállaljunk.

Szó esett már a HTE egyik jellegzetes profiljáról, a szakmai események szervezésének, rendezésének fontosságáról.

Milyen a nemzetközi híre és megítélése az Egyesületnek?

Valóban, a nemzetközi hírünk elsősorban a nagyobb nemzetközi konferenciákon keresztül kezd kibontakozni. Szívesen jönnek hozzánk Magyarországra. Aki ide egyszer eljött és valamiért nálunk rendezett egy konferenciát, annál minden esetben azt látjuk és tapasztaljuk, hogy örömmel jön vissza, illetve ajánl bennünket másoknak. Ennek legjobb példája a két-évente megrendezésre kerülő Networks Szimpózium, amely 1994 után 2008-ban ismét itt volt Budapesten. A korábbi egyesületi szervezés színvonala mindenkiben olyan emléket hagyott, hogy a Networks szervezői első alkalommal éltek azzal a lehetőséggel, hogy egy előző helyszínre visszatérjenek.

Természetesen egy ilyen nemzetközi elismerés csak magából a HTE tevékenységéből nem fakadhat, ehhez szükséges az a szakmai háttér is, amely mögöttünk van, és amelynek szakmai teljesítményeit nemzetközileg is elfogadják. Az infokommunikáció területén a hazai tudóstársadalom ezt kivívta magának. Ezzel kell nekünk gazdálkodni.

Milyen tervei vannak a közeljövőre nézve?

A 2009-es évet jubileumi évnek hirdettük meg – ezt mutatja a címlapon szereplő „HTE 60 éves” felirat is –, ezért az idei év eseményeiben ez jelenti a rendező elvet. Amit ebből kiemelnék, az a HTE jubileumi kongresszusa, melyet ennek a hatvan évnek szentelünk, de az emlékezésen túl legalább olyan súllyal szeretnénk bemutatni jelenlegi eredményeinket is és azt, hogy hová, merre tartunk, hogy miért érdemes az infokommunikációval foglalkozni és mik lehetnek az Egyesület jövőbeli feladatai.

A másik, amit már most szeretnék beharangozni, hogy a jubileum jegyében készül egy könyv: „Mozaikok a HTE 60 évéből”, amely címéből adódóan a lehető leghitelesebben igyekszik bemutatni annak az eseménydús és eredményes hatvan évnek a történetét, amely messzemenően érdemes arra, hogy könyv formájában is emléket állítsunk neki. Izgalmas összeállításunk egyfelől felöleli majd ennek az időszaknak a hatalmas ívű technológiai fejlődését, – melynek nyomán összevethetjük az 50-es évek technológiáját a mostanival –, de még nagyobb dinamikai különbségekre csodálkozhatunk rá akkor, amikor a nyújtott szolgáltatások változását vesszük sorra, mely nemcsak a piac szerkezetét és szabályozását, hanem a távközlési szektor minden összetevőjét fenekestől felborította és átalakította. Bízom benne, hogy nagy sikere lesz és „kötelező irodalom” válik...

Számíthatunk-e valamilyen meghatározó szervezeti változásra a közeljövőben?

A vezetésének nyilván megvan az a felelőssége is, hogy megfelelő pályát biztosítson az Egyesület fejlődése számára. Itt megint vissza kell kanyarodnom ahhoz, hogy milyen szerencsések vagyunk, amikor egy olyan területen dolgozunk, amelynek biztos a perspektívája, de ez egyben azt is jelenti, hogy állandóan újabb és újabb technológiák, szolgáltatások és szakmai kérdések merülnek fel, amelyekkel küldetésünkéből fakadóan foglalkoznunk kell, hogy folyamatosan „képben legyünk”. A szervezeten belül olyanfajta működési módot kell kialakítanunk, hogy az újonnan felmerülő kérdések is mielőbb automatikusan megtalálják a helyüket. Ennek érdekében a következő közgyűlésen egy olyan alapszabály-módosítást szeretnék előterjeszteni, amely hitünk szerint lehetőséget ad arra, hogy az ilyen „fehér foltoknak”, új területeknek, azaz a felmerülő újabb és újabb kérdéseknek azonnal felelős gazdái legyenek.

A jubileum éve tökéletes időzítést adott az Egyesület folyóiratának tartalmi és részben formai megújulásához.

Milyen lehetőségeket lát a szakmai réteglapként működő „Híradástechnika” hazai és – az angol nyelvű számok periodikájának sűrítésével – külföldi népszerűségének javítására?

Azzal kell kezdenem, hogy ez a folyóirat minden múltbéli és jelenlegi gazdasági nehézség ellenére fontos az Egyesületnek és büszkék vagyunk arra, hogy már több mint hat évtizede működik. Természetesen a dolog jellegéből fakadóan a „Híradástechnika” valóban egy szűk rétegnek szóló szakmai lap, amely az adott tudományos-szakmai munkák legjavát kívánja prezentálni. Mindezt úgy, hogy nincs más hozzá hasonló médium, amely helyette, vagy éppen versenytársaként megtenné ugyanezt. Végeredményében azt a küldetést tölti be, hogy magyar és angol nyelven lehetőséget adjon a szakmai eredmények publikálására. Ugyanakkor ez mindig egy vívódás is, hiszen a szélesebb olvasói kör számára is információt kellene nyújtania.

Én úgy vélem, hogy – bár most is azt mondjuk, hogy az útkeresés időszakában vagyunk – meg kell próbálnunk egy új megközelítést alkalmazni a jelenlegi és jövőbeli olvasótábor eléréséhez és elégedettebbé tételéhez. A HTE már jó ideje rendelkezik egy hírlevéllel is, ami egy egészen más műfaj, de nagyon fontos a folyóirat mellett, hiszen ez biztosítja a mű-

ködésünkkel, az egyesületi étellel kapcsolatos aktuális információk közvételét és áramlását, azaz a folyamatos tájékoztatást a tagjaink felé. Volt idő, amikor ezt a funkciót is a „Híradástechnika” igyekezett betölteni, de szerencsésebb volt ezt a kettőt külön választani.

Ennek ellenére igény mutatkozik arra, hogy a lapot szélesebb kör forgassa, ugyanakkor emeljük szakmai rangját. Ezért is döntöttünk úgy, hogy az idei évtől kezdve egyrészt megemljük az angol nyelven megjelenő számok gyakoriságát, alapot képezve ezzel a referált tudományos lapok körébe való belépéshez és tovább segítve a hazai eredmények idegen nyelvű publikációs megjelenését. Másrészt, a magyar számoknál az a törekvésünk, hogy a folyóiratban a magas színvonalú ismeretterjesztésre, az átfogó cikkek és trendek bemutatására nagyobb hangsúlyt helyezünk. Tulajdonképpen az angol nyelvű számok sorozatának karakteresebb külvívését szolgálja az „Infocommunications Journal” elnevezés is.

Vannak már visszajelzések a változásokkal kapcsolatban?

Mivel ez idáig még csak egy-egy szám jelent meg, idejekorán volna a változtatásokkal kapcsolatosan határozott véleményt vagy állásfoglalást megfogalmazni, s bár nem szeretnék elhamarkodottan nyilatkozni, azt azért elmondhatom, hogy az eddig hozzám beérkezett visszajelzések kifejezetten pozitívak.

Jó úton járunk, de vigyáznunk kell arra, hogy a szélesebb körű ismeretterjesztés szándékával párhuzamosan esetlegesen megjelenő, színvonnallal kapcsolatos félelmek alaptalanok maradjanak. Ezzel együtt viszont azt mondom, hogy az angol számoknál biztos garancia van a szakmai színvonal emelkedésére, hiszen egy nemzetközi szerkesztőbizottságot kérünk fel a lap felügyeletére és minden ott megjelenő publikáció tudományos igényű lektorálást kap.

Úgy gondolom, hogy ez egy jól működő kombináció lesz, ám az igazi kiértékelésre majd egy év múlva kerülhet sor. Bár óvatos vagyok, de optimista.

Köszönjük a beszélgetést!